
Výlety do zahraničí jsou fajn, Čechomor je jako cestovka

Čechomor si loni připomněl třicet let na scéně, ale nápadů a energie má na rozdávání. V rychlém sledu vydal desku Nadechnutí s výraznými dechovými aranžmá i Nadechnutí jinak, kde písně předělali bývalý bubeník kapely Roman Lomtadze nebo beatboxer En.dru. „Dostali tracky bez rytmiky, bez dechů, někdy i bez basy a řekli jsme jim, ať si s formou a instrumentací dělají, co chtějí,“ líčí houslista Čechomoru Karel Holas (zastupován od 1992, v databázi má registrováno 226 hudebních děl).

PŘIPRAVIL: VÁCLAV HNÁTEK (MF Dnes)

Deska Nadechnutí jinak vyšla jako „limitka“. Co to znamená?

Chtěli jsme fanouškům udělat radost. Zajeli jsme s Frantou do lisovny, a než zabalili prvních tři sta kusů, vlastnoručně jsme je všechny na místě podepsali. Těch prvních tři sta kusů je i očíslovaných. Zbytek je normální edice, ale tohle nás těší.

Čechomor hraje upravené lidovky, ale máte i vlastní skladby. Jak se rozhodujete, co na desku zařadíte?

Nikdy jsme neplánovali, kolik budeme mít na desce vlastních písní, kolik lidovek. Výběr je vždycky široký. Na album Nadechnutí jsme nakonec vybírali asi ze čtyřiceti písní a předchozí desky na tom nebyly jinak. Doslechl jsem se, že třeba Bowie prý na poslední desku vybíral z devadesáti skladeb. Člověk ve své tvorbě často najde hudebně

i textově téma, které už někdy řekl, a důležité je se pokud možno neopakovat. Na tom nám hodně záleží.

Vzpomínám si, že jsem lehce registroval existenci kapely jménem Českomoravská hudební společnost, ale přišlo mi, že jí není třeba věnovat moc pozornosti. Jak vás vlastně napadla geniální a úderná zkratka Čechomor, se kterou jste se proslavili?

Čechomor nám říkali fanoušci snad od založení skupiny, ale trvalo hodně dlouho, než jsme název oficiálně zkrátili. Kdybychom hráli jen u stánku s pivem, tak je asi jedno, jak se jmenujeme. Ale my jsme měli větší ambice. Úvaha uzrála až v roce 1999, když jsme naši třetí desku nazvali právě Čechomor. To už jsme vystupovali po klubech, jeli jsme jako předkapela na turné Lucie Větší než malé množství lásky, kde nás vidělo nějakých sto tisíc lidí. Zároveň jsme si z toho původního názvu dělali legraci. Franta vždycky říkal: Jak dlouhý a krásný název budeš mít, tak dlouho budeš krásně žít.

Foto: Michaela Hermína

Překvapilo mě, když jsem nedávno zjistil, že hraje na pětistrunné housle. To vážně existuje?

Nechal jsem si je postavit. Vycházejí ze starého nástroje jménem kvinton. V podstatě je to viola a housle dohromady, přidaná je struna c, která je violová. Inspiroval mě k tomu francouzský houslista Jean-Luc Ponty. Vždycky když jsem ho poslouchal na nahrávce, divil jsem se, jak může hrát tak hluboko. To bylo ještě před internetem, čili zjistit, jak to dělá, byla docela detektivní práce. Nakonec jsem objevil fotky a zjistil jsem, že má pět strun. Svoje první pětistrunné housle jsem měl až v roce 1993, kdy jsem si nechal přidat strunu a rozšířit hmatník.

Pak mi je někdo ukradl, ale našly se, protože byly neprodejné. Teď mám dvoje vyrobené na zakázku.

Bylo komplikované se na ně přeučit?

Poprvé jsem si je vzal na turné do Francie, tehdy ještě s Českým srdcem. Na nějakém asi pátém koncertě si říkám: Kdo tam místo G hraje C? Koukám, kytarista drží G dur, basista drží G dur... a byl jsem to já! Hrál jsem automaticky o kvintu níž, aniž bych si to v tu chvíli uvědomil.

Loni na podzim jste znovu živě s orchestrem odehráli svoje slavné Proměny. Jaké to bylo?

Bylo to úžasné. Zahráli jsme v Ostravě, Brně a Praze velké koncerty, v Praze jsme museli ještě jeden přidat. Oslovili jsme opět orchestr Collegium českých filharmoniků, se kterým jsme Proměny v roce 2001 nahrávali. A v Praze jsme je zahráli opět v Rudolfinu, kde část alba s Collegiem a Jazem Colemanem zazněla poprvé živě 16. ledna 2001. I letos jsme Jaze zvali, ale bohužel měl domluvené evropské turné s Killing Joke. V ten samý den, kdy jsme hráli v Rudolfinu, měl dokonce koncert v pražském Roxy, takže jsem ho po koncertě aspoň zaskočil pozdravit. Bylo to moc milé, ale krátké setkání, v Praze se nezdrželi a hned po koncertě pokračovali do Bratislavy.

Foto: Michaela Hermína

Čechomor docela hodně hrál a hraje v zahraničí. Kromě evropských zemí a Ameriky jste byli v Rusku, Číně, Mongolsku a Austrálii...

... i na Novém Zélandu!

Přítom mám pocit, že to není nějaký setrvalý úspěch v zahraničí, ale spíš jednorázové akce. Nebo se pletu?

Ano, jsou to většinou jednorázové akce. Ale kamkoliv přijedeme a zahrájeme, publikum si pokaždé okamžitě získáme a někdy z toho vzniknou i další pozvání. Na všech zahraničních koncertech zpíváme česky, i když pokus o anglickou verzi písničky byl – zrovna na *Proměnách*. Ale to jsme nechali zazpívat Jaze Colemana. A na albu *Místečko* nám naši píseň *Rain it is falling* nazpívala Suzanne Vega.

Jaké to bylo třeba v Číně, úplně cizí kultuře?

Tam jsme měli docela silný zážitek. Velké parkoviště, za námi nádherný buddhistický chrám, po levé a pravé straně se po kopcích táhla Čínská zeď. Zapadalo slunce, zeď se začala rozsvěcovat, v tu chvíli to bylo nejmagičtější místo, na jakém jsme kdy hráli. A když jsme odstartovali písničku *Hruška*, všiml jsem si, že Číňané zpívají s námi! Úplně se mi zastavilo srdce.

Po koncertě jsme se dozvěděli, že tam bylo asi sto studentů slavistiky z Pekingu, kteří studovali češtinu a na našich písničkách si ji zdokonalovali.

Nicméně několikrát jsem slyšel názor, že kdo jiný by už měl uspět v zahraničí než Čechomor, který dělá svěbytnou hudbu spjatou s naší zemí. Že to je stejné, jako když svět hltá třeba balkánskou dechovku. Proč se to nepovedlo?

Samozřejmě jsme to zkoušeli, ale ve

světovém showbyznysu je to trochu náročnější. Skoro deset let jsem jezdil po Evropě na různé workshopy world music. A když jsme v roce 2005 natočili desku *Co sa stalo nové*, kterou nám produkoval jeden z největších producentů world music Ben Mandelson, dostalo se mi odpovědi, že je to super, ale měli bychom takové album udělat ještě jedno, abychom to potvrdili.

Překvapilo vás to?

No, říkal jsem si, že je mi pětadvacet, máme toho hodně za sebou, co mám ještě potvrzovat? Buď se jim to líbí, nebo ne. Časem jsem na workshopy přestal jezdit. Ale byla to výborná zkušenost. Deska se dostala do všech evropských rádií do programu Europe Charts, kde si vedla docela dlouho dobře. Tři měsíce jsme byli v první dvacíctce.

No, říkal jsem si, že je mi pětačtyřicet, máme toho hodně za sebou, co mám ještě potvrzovat?

Ale průlom v cizině se nekonal.

Nekonal, ale byli jsme tomu blízko. Nejblíží to bylo asi s Jazem. *Proměny* nám vyšly v Japonsku u EmArcy Classic, asi pět let byly například v hudebním menu na palubách letadel japonských aerolinek. Ale vždycky jsem byl a jsem maximálně spokojený s tím, co máme doma. Do zahraničí vyrážíme hrát pravidelně několikrát do roka, Martina Pártlová to dokonce v žertu nazývá #cestovníkancelarcechomor.

Později jste ještě udělali desku s kytaristou a producentem Gerrym Leonardem.

Ale tam jsme si už nekladli za cíl uspět v zahraničí. Chtěli jsme jen s Frantou udělat album s někým, kdo má odstup. Gerryho jsme poznali na společném turné se Suzanne Vega. Dlouhá léta byl kapelníkem skupiny Davida Bowieho a spolupracoval se všemi možnými světovými hvězdami. Když jsme se dali dohromady, zrovna točili v Americe nějakou píseň pro Rogera Waterse a byl u toho i Tony Levin. Seděli na kafi, povídali si a Gerry Tonymu vyprávěl, že ho oslovili kluci z Česka a že chtějí udělat desku a bylo by dobré, kdyby na ni taky něco zahrál. Levin řekl, že jo a že nám něco nahraje... Tihle lidé si o vás povídají na druhém konci světa a potom přijde SMS, že vás zdraví a těší se na spolupráci! Není to skvělé?

Foto: Michaela Hermína

Takže je to ještě navíc zážitek!

V zahraničních studiích jsem se cítil jako v ráji – mají velké zkušenosti a nic není problém. A přitom vám na desku zahraje Gerry Leonard na kytaru, bubeník od Joea Jacksona Doug Yowell nebo Tony Levin, který je dvorním basistou Petera Gabriela, a zazpívá vám Suzanne Vega. Pak nahrávku

míchá člověk z první desítky světových zvukařů, Kevin Killen. V jedné písni jsem nahrál čtvrté housle, a když to Kevin míchá, tak mu říkám, ať klidně ty čtvrté housle zamutuje, že je to jen doplněk. Vyhodil mě ze studia se slovy: Tys to nahrál a moje práce je tam tu hudbu dostat. Když to nezvládnu, tak tady nemám co dělat. ☒